

Els catalans de l'exterior continuen la seva aportació, en forma de remeses monetàries, a l'economia catalana

Més de 566 milions d'euros l'any 2013

Parlar de 'remeses d'immigrants' s'havia convertit en els darrers anys en un tema unidireccional en que només el que transferien els residents estrangers des de l'Estat Espanyol o des de Catalunya cap als seus països d'origen semblava tenir una importància econòmica. Actualment, l'entrada de remeses procedents dels emigrants catalans i espanyols a l'exterior torna a tenir un progressiu significat econòmic com, de fet, ja el va tenir en el període 1950/1970. Sense les remeses que l'emigració espanyola i catalana van enviar en aquelles dècades hagués resultat impossible la transformació industrial de l'Estat espanyol.

L'arribada de treballadors procedents d'altres continents cap a Espanya semblava haver fet oblidar que **2.058.048 espanyols resideixen a l'exterior** i estaven inscrits al PERE (*Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero*¹) el 1er de gener de 2014. **Entre aquests, 221.444 catalans**, a reserva de molts altres que escapen a les estadístiques. Aquestes poblacions espanyola i catalana residents a l'exterior no han deixat mai de contribuir, de manera significativa, a la balança de pagaments de les economies espanyola i catalana.

Segons dades publicades pel Banc d'Espanya² el mes d'abril de 2014 la posició en termes de 'remeses d'emigrants' en la balança de pagaments i posició d'inversió internacional espanyola mostra un lleuger descens en el darrer trimestre de 2013 després dels augments observats de manera continuada des de 2002 (amb una baixada al 2009 motivada pel shock inicial de la crisi). Concretament la població espanyola resident a l'exterior va transferir cap a Espanya **5.577 milions d'euros l'any 2013 (dels que una estimació de 566,1 milions d'euros corresponen als catalans residents a l'exterior**³). Per la seva banda la població estrangera resident a Espanya va transferir cap als seus

¹ Dades de l'Instituto Nacional de Estadística a 1 de gener de 2013.

² <http://www.bde.es/webbde/es/estadis/infoest/a1705.pdf>

³ Els catalans residents a l'exterior representen el 10,15% del total d'espanyols, en edat de treballar, residents a l'exterior l'any 2013, i el ràtio anual, calculat any per any, és l'utilitzat per a fer l'estimació. Es una estimació bruta que no pren en compte, per inexistència de dades, els diferencials socioeconòmics i de renda entre l'emigració espanyola i la catalana. Considerant el tipus d'emigració catalana, aquesta es concentra en major percentatge a països de major PIB per càpita. Les remeses tendiran a ser més elevades proporcionalment des dels països rics que menys rics (i.e. Amèrica Llatina). En la propera edició d'aquest estudi es ponderarà el percentatge de catalans per país de residència i PIB per càpita i segurament sortirà un percentatge aplicable de remeses més alt.

països d'origen un total de 6.191 milions d'euros l'any 2013 dels que una estimació de 1.303,8 milions d'euros corresponen als immigrants residents a Catalunya⁴).

Tal i com mostra el quadre adjunt els catalans de l'exterior no han deixat (des de 2000) d'incrementar anualment la seva contribució a l'economia catalana que ha passat dels **344,2 milions d'euros de 2000 fins als 587,5 milions de 2012 (un increment del 59%) per a baixar lleugerament a 566,1 milions a 2013**. L'augment va ser continu entre 2000 i 2008. Al 2009 es produeix una davallada perfectament explicable per l'impacte inicial de la crisi econòmica arreu. La tendència canvia a 2010, tant per una sensació de millora, psicològica o real, a la majoria de països de residència dels catalans com per l'augment del nombre de catalans residents a l'estranger on han trobat oportunitats laborals que no existien ni a Catalunya ni a Espanya, i es consolida clarament a 2011 i 2012.

(en milions d'euros)

Any	Remeses dels emigrants Total Espanya	Remeses dels emigrants Estimació Catalunya	Remeses dels immigrants Total Espanya	Remeses dels immigrants Estimació Catalunya	Saldo entrades emigrants menys sortides immigrants Espanya	Saldo entrades emigrants menys sortides immigrants Catalunya
2000	3.721,0	344,2	1.446,0	301,5	+ 2.275,0	+ 42,7
2001	4.096,0	378,9	2.221,0	463,1	+ 1.875,0	- 84,2
2002	4.183,0	388,6	2.844,0	549,4	+ 1.339,0	- 160,8
2003	4.173,0	387,7	3.475,0	708,3	+ 698,0	- 320,6
2004	4.184,0	392,9	4.189,0	887,5	- 5,0	- 494,6
2005	4.301,0	403,0	4.936,0	1.057,0	- 635,0	- 654,0
2006	4.827,0	451,8	7.059,0	1.556,5	- 2.232,0	- 1.104,6
2007	5.311,0	500,8	8.449,0	1.818,0	- 3.138,0	- 1.317,2
2008	5.360,0	507,6	7.948,0	1.665,1	- 2.588,0	- 1.157,5
2009	5.061,0	484,2	7.214,0	1.493,1	- 2.153,0	- 1.008,9
2010	5.376,0	518,0	7.184,0	1.497,9	- 1.808,0	- 979,9
2011	5.715,0	555,2	7.264,0	1.496,4	- 1.549,0	- 941,2
2012	5.941,0	587,5	6.584,0	1.342,4	- 643,0	- 754,9
2013	5.577,0	566,1	6.191,0	1.303,8	- 614,0	- 737,7

Font: Banc d'Espanya (per a les xifres d'Espanya) i estimació FIEC (per a les xifres de Catalunya).

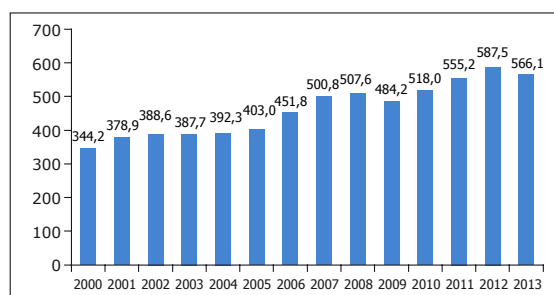
El descens d'un 3,6% del volum de remeses entre 2012 i 2013 (uns 20 milions d'euros) pot interpretar-se com una conseqüència, per una banda, de l'augment en un 9% de la població catalana resident a l'exterior però, per altra banda, corregit pel que la majoria de fonts especialitzades en l'anàlisi dels fluxos de remeses⁵ atribueixen en gran mesura a la denominada 'reemigració' és a dir, immigrants que van aconseguir la nacionalitat espanyola però que han abandonat Catalunya o Espanya per retornar als seus països d'origen i que no envien diners als familiars que s'han quedat a Catalunya o a Espanya si és què és el cas. Els emigrants espanyols o catalans recents són, en part, joves d'alta qualificació que no tenen encara una necessitat peremptòria d'enviar diners als seus familiars, o bé són persones de baixa o mitjana qualificació amb responsabilitats

⁴ Els immigrants residents a Catalunya representen al 2013 el 21,1% del total de població estrangera resident a Espanya. Són els ràtios anuals utilitzats per a fer l'estimació.

⁵ <http://www.remesas.org/>

familiars i amb menys disponibilitat per a transferir remeses en comparació amb l'emigració assentada des de fa més anys. El nombre de nous emigrants catalans que transfereix remeses és, probablement de moment, relativament baix i continua essent l'emigració més antiga i assentada la que transfereix regularment remeses cap a Catalunya però que acusa també els efectes de la crisi a molts països. En la mesura en que aquesta nova emigració catalana i espanyola tingui un nivell de renda que només els hi permet la supervivència personal o familiar en el nou país d'acollida sense excessiva capacitat d'estalvi (encara que en millors condicions que si s'haguessin quedat a Catalunya o a Espanya) i l'emigració més assentada no vegi clares expectatives de recuperació econòmica que fomentin les transferències, hi ha un cert risc de creixements plans o negatius en el volum total de remeses en els propers temps.

Remeses monetàries enviades pels catalans residents fora de l'estat espanyol - en milions d'euros

Font: FIEC, sobre dades de balança de pagaments del Banc d'Espanya - Abril 2014

Els creixements de les remeses enviades pels estrangers residents a l'Estat espanyol cap als seus països d'origen van ser espectaculars de 2000 a 2008 encara que més moderats en el cas de les transferències fetes des de Catalunya (probablement a causa del diferencial de cost de la vida que deixa menys estalvi net transferible). A partir de 2010 s'inicia una baixada que arriba a ser d'enormes proporcions a 2012 atès l'impacte de l'atur en la població immigrant a Catalunya i a Espanya.

Les transferències fetes pels immigrants arribats a Espanya van començar a l'any 2004 a resultar superiors a les remeses enviades pels emigrants espanyols (a Catalunya aquesta tendència s'inicia tres anys abans, al 2001). Actualment la tendència apunta novament cap al reequilibri que, de continuar les coses com fins ara, pot produir-se en pocs anys.

En el cas de Catalunya la diferència entre entrades dels catalans residents a l'exterior i sortides per remeses d'emigrants a la balança de pagaments se situava en saldo positiu (remeses dels catalans de l'exterior superiors a les remeses dels residents estrangers a Catalunya) encara en 42,7 milions d'euros l'any 2000 i després arriba al saldo negatiu rècord de 1.317,2 l'any 2007 per a moderar-se el 2008 (lògica conseqüència de l'inici de la crisi) i començar un procés de reducció els anys següents ateses les previsions de menor capacitat de transferència cap als països d'origen de les comunitats estrangeres residents a Catalunya. Es previsible que la sortida de la crisi econòmica a Espanya i a Catalunya serà més lenta, i l'atur més persistent, que a la majoria de països on hi ha catalans i espanyols immigrants. Per aquest motiu, creiem que encara avançarà més la convergència d'entrades de remeses a Catalunya amb la sortida de remeses des de Catalunya en els propers anys.

Segons la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes), quan la majoria de governs de països europeus (Itàlia, Portugal, França, etc.) o de comunitats autònomes espanyoles (Galícia, Euskadi, Astúries, Madrid, etc.) amb un volum significatiu de població resident a l'exterior, porten a terme polítiques exteriors que es recolzen activament en les seves comunitats exteriors per a promocionar-se econòmicament, culturalment o com a destins turístics o d'inversió, no seria acceptable que el Govern de Catalunya no donés suport i al mateix temps no obtingués suport d'aquestes comunitats de l'exterior per a la seva projecció exterior. Quelcom del què tots els residents a Catalunya, sense excepció, se'n beneficien. **Som Catalunya Exterior, també som Catalunya.**

Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC)

www.fiecweb.cat

Juliol 2014